

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres 24.11.2009.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnice oštećenih

Saslušanje svedokinje Dragice Ostrun

Na dan napada na Lovas 10.10.1991, bila je sa suprugom u svojoj porodičnoj kući u Lovasu. Napad je počeo granatiranjem sela koje je trajalo oko pola sata. Nalazili su se u podrumu, kada su čuli meštana Josu Jovanovića koji je pozivao njenog supruga da izađe i da se preda. U dvorištu su videli grupu naoružanih Srba, među kojima su bili i neki meštani sela i to Zoraja, Rudić, Grković kao i optuženi Milan Devčić, Milan Radojčić i Željko Krnjajić. Neko vreme su sa ostalim meštanima Hrvatima, koji su izašli iz kuća, stajali kod kapije Vlade Krpana i preko puta ulice. Njen suprug se, po nalogu optuženog Milana Devčića, u pratnji dvojice vojnika vratio do njihove kuće. Ubrzo se iz pravca kuće čula lupnjava, pucnjava, a iz kuće je počeo da izlazi dim. Vojnici su njenog supruga gurali iz kuće, a jedan od njih ga je udario kundakom puške po vratu. Pokušala je da mu pomogne, ali je jedan od vojnika sprečio. Odveli su je sa grupom meštana do kuće Bože Devčića, gde je optuženi Milan Devčić rekao da se žene i deca vrate kućama, a da muškarci odu do centra sela. Sa muškarcima je odveden i njen suprug i ona ga više nije videla. Kada se vratila videla je da kuća gori. Uspela je da od požara zaštititi jedan deo kuće u kome je živela.

Nešto kasnije istog dana, komšija joj je saopštio da je njen muž ubijen u seoskom kafiću. Očekivala je da donesu kući telo supruga i pripremala je sahranu. Međutim, kada je komšiju Franju Brajkovića pitala da li zna kada će doneti telo njenog supruga, rekao joj je da su svi ubijeni već sakupljeni u traktorskoj prikolici i pokopani u masovnoj grobnici na seoskom groblju.

Nekoliko dana kasnije, na ulici je sreća optuženog Milana Devčića koga je pitala kako je mogao da dozvoli da neko ubije njenog supruga, a on joj je rekao da ga je ubila neka budala i pitao je gde joj je sin. Prilikom drugog susreta, optuženi Milan Devčić joj je rekao da ode kod Ljubana Devetaka koji će joj reći šta treba da radi.

Videla je da su na seoskom groblju bila iskopana dva kanala, u jednom su bila do pola zemljom pokrivena tela, a drugi je bio prazan. Dva meseca kasnije, oba kanala su bila zatrpana i zemlja je bila poravnata.

Sledeća tri meseca provela je naizmenično boraveći kod ćerke i kod svoje kuće. Lovas je napustila 26.12.1991. godine.

Pitanja zamenika tužioca

Optuženi Devčić, Radojčić i Krnjajić bili su prisustni kada su dvojica vojnika njenog supruga povelili prema kući. Na dan napada na Lovas ubijeno je 22 Hrvata, a kasnije se dešavalo da ljudi budu odvedeni negde i da se više nikada ne vrate. Do kraja oktobra ubijeno je oko 80 Hrvata meštana Lovasa.

Pitanja branilaca optuženih

Optuženi Ljuban Devetak je bio odgovoran za sva dešavanja u Lovasu. Mnogo ga se bojala zbog čega i nije smela da mu se obrati za pomoć.

Na dan napada, dok se optuženi Željko Kranjajić nalazio kod njene kuće rekao je *da mi je uhvatiti Bracu Kesera i direktora škole Ante, obesio bi ih na sred sela.*

Ispitivanje od strane predsednice veća

Njen zet je pokupio mrtva tela Antuna i Anke Jovanović. Telo Anke Jovanović bilo je većim delom izgorelo. Katolička crkva u selu bila je granatirana nekoliko dana pre napada. Svi meštani Hrvati morali su da oko ruke nose bele trake i da na svojim kućama stave bele čaršafe. Veruje da optuženi Ljuban Devetak, Željko Krnjajić, Milan Devčić i Milan Radojčić znaju ko je ubio njenog muža, ali ih ona to nije pitala jer ih se plašila.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Optuženi Milan Devčić izdao je neredenje vojnicima da njenog muža odvedu do kuće. Poznato joj je da su Hrvati iz Lovasa obavljali prinudni rad na sakupljanju letine, dovoženju drva i slično. Hrvatima su bile potrebne propusnice za kretanje kroz selo i odlazak na polje. Telo njenog supruga pronašao je u kafiću njen zet, koji je sa još nekoliko meštana Hrvata bio angažovan na sakupljanju tela ubijenih.

Komentar:

Saslušanje svedokinje obavljeno je putem video-konferencijske veze iz Županijskog suda u Vukovaru. U nastavku suđenja vršeno je čitanje pismenih dokaza i to naredbi Druge proleTERSke gardijske mehanizovane brigade (2. gpmb) za period od 1.10. do 24. 10.1991. Suđenje prati 4 člana porodica žrtava.

Fond za humanitarno pravo